

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 5^{ΗΣ} ΜΑΪΟΥ 1992

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ε Π Ι Σ Η Μ Ο Σ Υ Π Ο Δ Ο Χ Η
ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
κ. FRANCISCO RODRIGUEZ ADRADOS

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ἔχω τὴν τιμὴ νὰ κηρύξω τὴν ἑναρξὴ τῆς ἑκτακτῆς συνεδρίας τῆς Ἀκαδημίας γιὰ τὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ τοῦ νέου ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας μας καθηγητῇ κυρίου *Francisco Rodriguez Adrados*.

Μὲ χαρὰ ὑποδέχομαι ἐκ μέρους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τὸν ἐκλεκτὸ συνάδελφο, καθηγητὴ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Μαδρίτης. Ὁ καθηγητὴς *Adrados* ἔχει διακεκριμένη θέση μεταξὺ τῶν κλασσικῶν φιλολόγων, ἀλλὰ καὶ τῶν γλωσσολόγων καὶ τῶν μελετητῶν τοῦ κλασσικοῦ πολιτισμοῦ. Ὅρισμένες ἀπὸ τὶς δικές μου ἔρευνες μὲ ἔχουν ἀπὸ πολλὰ χρόνια ὀδηγήσει στὸ νὰ γνωρίσω, νὰ χρησιμοποιήσω καὶ νὰ ἐκτιμήσω βαθύτατα ὁρισμένες ἀπὸ τὶς πολυάριθμες μελέτες τοῦ καθηγητῇ *Adrados*.

Ἀγαπητὲ κύριε συνάδελφε,

Ἐκ μέρους τοῦ σώματος σᾶς ἀπευθύνω καὶ ἐπισήμως τὶς καλύτερες εὐχὲς ὅλων μας, μαζὶ μὲ τὴ βεβαιότητά μας ὅτι θὰ συνεχίσετε πολλὰ χρόνια τὴν παραγωγικὴ δράση σας.

Σᾶς περιβάλλω μὲ τὸ μεγάλο διάσημο τῆς Ἀκαδημίας.

Κατ' ἐντολὴ τῆς Συγκλήτου ὁ συνάδελφος κύριος Ἀγαπητὸς Τσοπανάκης θὰ προσφωνήσει τὸν καθηγητὴ κύριο *Francisco Rodriguez Adrados*.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ

Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση ἔχω τὴν τιμὴ νὰ παρουσιάσω τὴν προσω-
πικότητα καὶ τὸ ἔργο τοῦ ἐκλεκτοῦ συναδέλφου καὶ φίλου κ. *Francisco Rodriguez*
Adrados, ἡ γνωριμία καὶ φιλία μὲ τὸν ὁποῖο χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1953, ὅταν ὡς
νέος φιλόλογος καὶ γλωσσολόγος συμμετέσχε στὸ Θ' Βυζαντινολογικὸ Συνέδριο, ποὺ
εἶχε ὁργανωθῇ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στὴν ἴδια πόλιν.

Ὁ κ. *Francisco Rodriguez Adrados* γεννήθηκε τὸ 1922 στὴν Σαλαμάνκα ἀπὸ
οἰκογένεια ἐκπαιδευτικῶν τῆς Ἀνώτερης Ἐκπαίδευσης. Τὸ 1940 τελείωσε τὴν Μέση
Ἐκπαίδευση καὶ τὸ 1944 τὴν Φιλοσοφικὴ Σχολὴ Σαλαμάνκας. Εἶχε τὴν τύχη νὰ ἔχει
καθηγητὴ του στὸ Πανεπιστήμιο τὸν *Antonio Tovar*, διακεκριμένον γλωσσολόγο
καὶ φιλόλογο, μαθητὴ τοῦ *Schwyzler* στὴν Γερμανία, τοῦ *Meillet* κ.ἄ. στὴν Γαλλία,
ποὺ δίδασκε στὴν Σαλαμάνκα Λατινικά, ἑλληνικὴ καὶ ἰνδοευρωπαϊκὴ γλωσσολογία,
καὶ ἰδιαίτερα ἑλληνικὴ διαλεκτολογία. Ὁ *Rodriguez Adrados*, φοιτητὴς ἀκόμα, δη-
μοσιεύει τὸ 1943 τὴν «Ἀπολογία Σωκράτους» τοῦ Ξενοφῶντα, μὲ πρόλογον καὶ ση-
μειώσεις, τὸ 1944 τοὺς «Ὅρνιθες», δηλ. τὰ «Πουλιά», τοῦ Ἀριστοφάνη σὲ μετάφραση.

Με τὴν λήψη τοῦ πτυχίου του τὸ 1944, μετακινεῖται στὴν Μαδρίτη, ὅπου μόνον,
τότε, μποροῦσε νὰ ὑποβάλῃ διδακτορικὴ διατριβή. Τὴν ὑπέβαλε στὸ 1946 μὲ θέμα
τοὺς Αἰσώπειους μύθους καὶ τίτλον «*Estudios sobre el lexico de las fabulas aesopicas*».
Ἡ διατριβὴ δημοσιεύθηκε στὰ 1948 καὶ κάλυπτε 285 σελίδες.

Ἀπὸ τότε ἔμεινε στὴν Μαδρίτη καὶ συνδέθηκε μὲ τὸ Πανεπιστήμιό της καὶ μὲ
τὸ Ἰνστιτοῦτο *Antonio de Nebrija*, τμῆμα τοῦ Ἀνωτέρου Συμβουλίου Ἐπιστημονι-
κῶν ἔρευνῶν (*Conseijo Superior de Investigaciones Cientificas, C.S.I.C.*), καὶ
ἀρχίζει νὰ ἀποκτᾷ οὐσιαστικὸν δεσμὸν μὲ αὐτό, ποὺ δὲν τοὺς διέκοψε ποτέ. Στὰ
1944-45 ἔγινε βοηθὸς πρακτικῶν ἀσκήσεων λατινικῆς γλώσσας γιὰ τοὺς φοιτητές,
τὸν ἐπόμενο χρόνο, τῆς λατινικῆς γλώσσας καὶ φιλολογίας καὶ συγχρόνως ἐντεταλ-
μένος στὴν ἑκτακτὴ ἔδρα Σανσκοριτικῆς γλώσσας καὶ φιλολογίας. Στὰ 1946-47 ἔγινε
βοηθὸς στὴν ἔδρα τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς Γλωσσολογίας καὶ ἐντεταλμένος στὴν προ-
ηγούμενη.

Τὸ 1947, πρῶτος σὲ διαγωνισμό, ὁ ὁποῖος προκηρυσσόταν γιὰ πρώτη φορὰ,
κατέλαβε μίαν ἀπὸ τρεῖς ἀναπληρωματικὰς θέσεις ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας
στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Μαδρίτης, καὶ δίδαξε ὡς τὰ 1952, ὅποτε ἐπέτυχε τὴν ἔδρα
Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς στὸ ἴδιο Πανεπιστήμιο σὲ ἡλικία 30 χρόνων. Παράλληλα, τὸ
1948, πάλι μὲ διαγωνισμόν κέρδισε τὴν ἔδρα Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς στὸ Ἰνστιτοῦτο
Μέσης Ἐκπαίδευσης *Cardenal Cesneros*, ποὺ τὴν διατήρησε διδάσκοντας κανονικὰ
ὡς τὸ 1963, ὅποτε ἀποχώρησε θεληματικά.

Τὸ 1957 γίνεται διευθυντὴς τοῦ φιλολογικοῦ - γλωσσικοῦ περιοδικοῦ *Emerita*, πὺν εἶναι τὸ ἀρχαιότερο καὶ σοβαρότερο ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ τῆς Ἰσπανίας μὲ διεθνὲς κῦρος, καὶ τὸ διευθύνει ὡς σήμερα δημοσιεύοντας τακτικὰ καὶ δικές του μελέτες. Ἰδρυσε καὶ ἔδωσε ὥθηση στὴν Ἰσπανικὴ Ἑταιρεία Κλασσικῶν Σπουδῶν, ἣ ὁποία ἐκδίδει ἰδιαίτερο περιοδικὸ *Estudios Clasicos*, καθὼς καὶ τὴν Ἰσπανικὴ Ἑταιρεία Γλωσσολογίας, στὴν ὁποία ὑπῆρξε ὁ πρῶτος Διευθυντής, καὶ εἶναι καὶ σήμερα. Διευθύνει ἐπίσης τὴν Ἰσπανικὴ Συλλογὴ Ἑλλήνων καὶ Λατίνων Συγγραφέων, στὴν ὁποία οὐσιαστικὰ ἔδωσε καινούργιαν πνοή, καὶ εἶναι ἐπίσης ὑπεύθυνος γιὰ τὸ τμῆμα ἑλληνικῆς γλώσσας τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Παιδαγωγικῆς μὲ ἀλληλογραφία. Ἀπὸ τὸ 1962 ὅμως ἔχει ἀναλάβει τὴν καταθλιπτικὴ εὐθύνη τῆς σύνταξης τοῦ *Diccionario Griego Espanol*, τοῦ Ἑλληνοῖσπανικοῦ δηλ. Λεξικοῦ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, ἐνὸς τεράστιου ἔργου μὲ μεγάλες φιλοδοξίες καὶ ἀκόμη μεγαλύτερες δυσκολίες, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔχουμε κιόλας τοὺς τρεῖς πρώτους τόμους α-αλλὰ (1980), ἕλλα-ἀκοινώνητος (1986), καὶ ἀποκοιτέω-βασιλεὺς (1991).

Γιὰ νὰ καταλάβουμε τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν ἔκταση τοῦ ἔργου, σημειώνουμε ὅτι, στὸν πρῶτο τόμο, οἱ εἰσαγωγικὲς πληροφορίες καταλαμβάνουν 156 σελίδες (μὲ λατινικὴ ἀρίθμηση), καὶ τὸ λεξικογραφικὸ τμῆμα 155 τρίστηλες σελίδες (μὲ ἀραβικοὺς ἀρίθμους). Ὅλοσέλιδες εἶναι οἱ σειρὲς τῶν 46 πρώτων σελίδων μὲ τὴν λατινικὴ ἀρίθμηση, ὅπου ἐξιστοροῦνται τὰ προηγούμενα καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ Λεξικοῦ, ἐνῶ οἱ σελίδες πὺν ἀκολουθοῦν, ἀπὸ τὴν σ. 47-156 (XXXXVI-CLVI) τῆς Λατινικῆς ἀρίθμησης εἶναι τρίστηλες καὶ περιλαμβάνουν τοὺς συγγραφεῖς καὶ τὰ ἔργα πὺν ἀποδελτιώθηκαν, τὴν προεργασία πὺν ἔγινε, τὴν σύνταξη τῶν λημμάτων, τὴν ἐργασία ὕστερα ἀπὸ τὴν σύνταξη, τὰ πρόσωπα καὶ τοὺς ὁργανισμοὺς πὺν συνεργάσθηκαν. Στὸν 2ο τόμο, ὕστερα ἀπὸ ἕναν Πρόλογο καὶ 4 συμπληρώματα, πὺν συνεχίζουν τὴν λατινικὴ ἀρίθμηση τοῦ πρώτου (CLXIX-CCl), ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τοῦ Λεξικοῦ σὲ 424 τρίστηλες σελίδες + 6 σελίδες (τρίστηλες ἐπίσης) προσθηκῶν. Στὸν 3ο τόμο συνεχίζεται ἡ συμπλήρωση τῶν λεξικογραφικῶν πληροφοριῶν μὲ πρόλογο IX-XVII, καὶ νέαν ἔκδοση τῶν πινάκων τῶν συγγραφέων (XI-CIV), τῶν πατέρων (CV-CXX) καὶ τῶν βραχυγραφιῶν (CXXI-CXL).

Εἶναι ἀπίθανη καὶ ἀξιοθαύμαστη ἡ εὐρύτητα τῶν ὀριζόντων τοῦ καταπληκτικοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐργατικότητα καὶ ἡ ἀπόδοση, δηλ. ἡ παραγωγή του. Ἀσχολεῖται μὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς φιλολογίας, ὅπως θὰ δοῦμε ἀμέσως, μὲ ἐκδόσεις κειμένων, μεταφράσεις, εἰσηγήσεις καὶ σχόλια, μὲ μελέτες γιὰ τὴν πολιτικὴ σκέψη, τὴν λυρικὴ ποίηση, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, ἀσχολεῖται ὅμως καὶ μὲ τὴν γλωσσολογίαν, μὲ τὴν λεξικογραφίαν καὶ τὴν σημειωτικὴν, σὲ μεγάλη κλίμακα, ἔτσι ὥστε, ὅταν στὰ 1984 ἐκδίδεται ὁ α' συλλογικὸς τόμος *ATHLON* πρὸς τιμὴν του γιὰ τὸν ἑορτα-

σμὸ τῆς ἑξακονταετηρίδας του (στὰ 1987, ὁ δεύτερος), ἡ ἐργογραφία του ἐκτείνεται σὲ 350 σσ. ὡς τὰ 1984 καὶ περιλαμβάνει συνολικὰ 574 τίτλους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους περισσότεροι ἀπὸ 40 ἀφοροῦν μικροὺς καὶ μεγάλους καὶ πολὺ μεγάλους τόμους, ἀπὸ 300 ἕως καὶ περισσότερες ἀπὸ χίλιες σελίδες.

Στὰ 1947, τὸ τρίτο του βιβλίον Nata y Smayanti, ἓνα ἐπεισόδιον ἀπὸ τὸ Ἰνδικὸ ἔπος Mahabharata, ἐκδίδεται σὲ ἰσπανικὴ μετάφραση ἀπὸ τὰ σανσκριτικά (148 σσ.), ἀκολουθεῖ στὰ 1948 ἡ ἐκτύπωση τῆς διδακτορικῆς του διατριβῆς, γιὰ τὴν ὁποία μιλήσαμε, καὶ παράλληλα ἐκδίδεται καὶ ἡ σημαντικὴ του ἐργασία El sistema gentilicio decimal de los indoeuropeos occidentales y los origenes de Roma (189 σσ.), (= Τὸ δεκαδικὸ οἰκογενειακὸ - φυλετικὸ σύστημα τῶν δυτικοευρωπαίων καὶ οἱ ἀρχὲς τῆς Ρώμης).

Στὰ 1952—53 μεταφράζει τὸν Θουκυδίδην σὲ τρεῖς τόμους 1037 σελίδων συνολικά. Στὰ 1953 ἐκδίδει μὴν Γραμματικὴ τῆς Βεδικῆς καὶ κλασσικῆς σανσκριτικῆς γλώσσας, μὲ κείμενα καὶ λεξιλόγιον (209 σσ.), στὰ 1955 μὴν Πρώτη ἑλληνικὴ Ἀνθολογία (Primera Anthologia Griega), σὲ συνεργασία μὲ τὸν διάσημον φιλόλογον M. F. Galiano), ἡ ὁποία γνώρισε καὶ τρίτην ἔκδοσιν στὰ 1966 (383 σσ.), καὶ πολλὰς ἀνατυπώσεις. Αὐτὴ, στὰ 1962, ἀκολουθεῖται ἀπὸ μὴν Segunda Anthologia Griega, (πάλι σὲ συνεργασία μὲ τὸν M. F. Galiano, 258 σσ.), μὲ τρίτην ἔκδοσιν στὰ 1969 (318 σσ.). Ὑπάρχει καὶ μία τρίτη Ἀνθολογία μὲ τὸν τίτλον Nueva Anthologia Griega τοῦ 1975, 272 σσ., σὲ συνεργασία μὲ τὸν Galiano καὶ τὸν E. R. Monescillo). Ἀκόμη, στὰ 1953 ἐκδίδει μὴν μικρὴν μελέτη 74 σσ. μὲ θέμα τὴν ἑλληνικὴν διαλεκτολογία σὰν πηγὴ γιὰ τὴν μελέτη τῶν ἰδνευρωπαϊκῶν μεταναστεύσεων στὴν Ἑλλάδα (La dialectologia griega como fuente para el estudio de las migraciones indoeuropeas en Grecia).

Τὸ 1956 ἐκδίδει τὸν Οἰδίποδα Τύραννον τοῦ Σοφοκλῆ σὲ ρυθμικὴ μετάφραση καὶ μὴν πολύτιμη Bibliografia de los Estudios Clasicos en Espana (1939-1955) σὲ XIV + 456 σσ., καὶ τὸ 1957 τοὺς Ἑλληνες Λυρικοὺς ποιητὰς (Liricos Griegos Elegiacos y Yambografos Arcaicos, σὲ 2 τόμους (546 σσ.), ποὺ γνωρίζει 2η ἔκδοσιν ἀναθεωρημένην, στὰ 1981 (575 σσ.): ἀκολουθεῖ τὸ 1958, ποιητικὴ μετάφραση τοῦ Ἰππόλυτου τοῦ Εὐριπίδου, ἐνῶ τὸ 1961 ἐκδίδει τὴν σημαντικὴν μελέτη «Estudios sobre las laringales indoeuropeas», ἡ ὁποία ἀναθεωρεῖται γιὰ 2η ἔκδοσιν στὰ 1973 καὶ ἐμπλουτίζεται μὲ τὴν μελέτη καὶ τῶν ἡχηρῶν συμφώνων, μὲ τὸν τίτλον «Estudios sobre las sonantes y las laringales indoeuropeas», σὲ 502 σσ.

Ἐνα μικρὸ βιβλίον τοῦ 1962 ἀντιμετωπίζει τὸν «τραγικὸ ἥρωα καὶ τὸν πλατωνικὸ φιλόσοφο» (El eroe tragico y el filosofo platonico, 75 σσ.), καὶ ἀκολουθεῖ στὰ 1963 μὴν μεγάλῃ καὶ σημαντικῇ μελέτῃ γιὰ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν δομὴν τοῦ ἰνδο-

ευρωπαϊκού ρήματος (*Evolucion y estructura del Verbo Indoeuropeo* σέ 873 σσ.), ή όποία εκδίδεται σέ δεύτερη έκδοση στά 1974 μέ τόν ίδιο τίτλο σέ δύο τόμους 955 συνολικά σελίδων. Στά 1964 εκδίδει σέ ποιητική μετάφραση τόν «'Αγαμέμνονα» τοῦ Αἰσχύλου καί στά 1966, μιάν νέα μεγάλη μελέτη *Ilustracion y Politica en la Grecia classica* σέ 588 σσ., πού στά 1975 θά εκδοθῇ ἀναθεωρημένη μέ νέον τίτλο «*La democracia ateniense*», καί σέ δεύτερη έκδοση στά 1980 (467 σσ.).

Τό 1969 εκδίδει δύο σημαντικές ἐπίσης γλωσσολογικές μελέτες τήν «*Linguistica Estructural*», σέ δύο τόμ. 1997 σσ. συνολικά, πού γνώρισε δεύτερην έκδοση ἀναθεωρημένη καί κάπως ἐπανξημένην στά 1980, καί *Estudios de Linguistica General*, 325 σσ. Στά 1972 εκδίδει καί πάλι μεγάλη μελέτη γιά τίς Διονυσιακές ἐορτές, τήν κωμωδία καί τραγωδία καί τίς ἑλληνικές καταβολές τοῦ θεάτρου *Fiesta, Comedia y Tragedia. Sobre los origenes griegos del Teatro*, σέ 669 σσ., πού μεταφράσθηκε στά ἀγγλικά τό 1975 ἀπό τόν γνωστό ἐκδοτικό οἶκο Brill τοῦ Leiden.

Ἀκολουθοῦν στά 1975 δύο μεγάλες γλωσσικές ἐργασίες, ή *Linguistica Indoeuropea* σέ δύο τόμους 1151 σελίδων καί ή *Estudios de Semantica y Sintaxis*, δηλ. μελέτες σημασιολογίας καί σύνταξης (413 σσ.), καθὼς ἐπίσης μελέτες καί μετάφραση τριῶν κωμωδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνη, «*Σφήκες*», «*Εἰρήνη*», «*Ὀρνίθες*» σέ 364 σσ.

Στά 1976 ἀσχολεῖται σέ ἰδιαίτερον τόμο μέ τίς ἀρχές τῆς λυρικής ποίησης (*Origenes de la lirica griega*, (286 ss.), καί σέ ἄλλον μεγαλύτερο (528 σσ.) γιά τίς ἑλληνικές ρίζες τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ (*Raices griegas de la cultura moderna*), ἐνῶ στά 1977 σέ συνεργασία μέ 3 συνεργάτες εκδίδει μιάν Εἰσαγωγή, στήν ἑλληνική λεξικογραφία (*Introduccion a la Lexicografia Griega*, 280 σσ.) καί σέ συνεργασία μέ παλαιὸν μαθητή του, τὸν Villar, τήν μετάφραση τοῦ *Atma y Brahma* ἀπό τὸ σανσκριτικὸ *Bhagavad Gita* (316 σσ.). Παράλληλα, στὸ Μόναχο τῆς Βαυαρίας, εκδίδεται στά γερμανικά μελέτη τοῦ κ. Adrados μέ τὸν τίτλο *Sprache und Bedeutung* (264 σσ.). Στά 1978 σέ συνεργασία μέ δύο συνεργάτες εκδίδει τήν μελέτη *La literatura griega en sus textos* (419 σσ.), πού γνώρισε πολλές ἀνατυπώσεις. Στά 1979 τὸ 1ο μέρος τῆς *Historia de la Fabula Greco - Latina I. Introduccion y de los origenes a la edad helenistica*, 728 σσ., τὸ δεύτερο μέρος τῆς ὁποίας, πού ἀναφέρεται στὶς συλλογές τῆς αὐτοκρατορικής καί μεσαιωνικῆς ἐποχῆς, ἦταν ὑπὸ ἐκτύπωση στά 1983.

Στά 1980, ξαναεκδίδεται καί ή «*Democracia ateniense*» καί ή «*Linguistica Estructural*» καθὼς καί ή «*Lirica Griega Arcaica*», μέ εἰσαγωγές μεταφράσεις καί σημειώσεις. Στά 1981 εκδίδεται τὸ «*El mundo do la lirica griega antigua*» σέ 331 σσ. καί μιὰ νέα ἀναθεωρημένη έκδοση τῶν «*Liricos Griegos Elegiacos y Yambo-*

grafos arcaicos» σὲ δύο τόμους (575 σσ.), καὶ ἐπίσης, σὲ δεύτερη ἔκδοση, τὸ βιβλίο γιὰ τὶς Διονυσιακὲς ἐορτές.

Δὲν ἔχουμε λεπτομερῆ στοιχεῖα γιὰ τὴν μετὰ τὸ 1982 ὀκταετία ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐμφάνιση τοῦ 2ου καὶ τοῦ 3ου τόμου τοῦ Ἑλληνοῖσπανικοῦ Λεξικοῦ τὸ 1986 καὶ 1991, εἴμαστε ὅμως βέβαιοι ὅτι ὅσα ἔχουν ἀναφερθῇ ἕως τώρα εἶναι τόσο ἐπιβλητικά, ὥστε νὰ προκαλοῦν τὸν θαυμασμό. Πάντως, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν ἀπαρίθμηση τῆς ἐργογραφίας του στὸν 1ο τόμο τοῦ *Athlon*, ποὺ ἐξέδωσαν οἱ μαθητές του, σὲ δύο τόμους, ὅπως εἴπαμε, γιὰ τὸ 1983 προαγγέλλονταν γιὰ ἐκτύπωση ἢ ὑπὸ ἔκδοση περισσότερες ἀπὸ 20 μικρὲς καὶ μεγάλες ἐργασίες, τὶς ὁποῖες δὲν ἀναφέρουμε. Δὲν θελήσαμε δέ, ἐξαιτίας ἀκριβοῦς τῆς ἐπιβλητικῆς ἐντύπωσης ποὺ δίνει ἡ ἐργασία τοῦ κ. Adrados, νὰ ἀρχίσουμε βιβλιογραφικὲς ἐρευνες γιὰ νὰ προσφέρουμε περισσότερα στοιχεῖα. Νομίζω ὅμως ὅτι εἶναι ἀρκετὸ νὰ προσθέσουμε τὴν βράβευσή του πρὶν 3 χρόνια μὲ τὸ ἔπαθλο «Ἀριστοτέλης» τῶν βραβείων τοῦ Ὁργανοῦ Ἰδρύματος, ποὺ τοῦ ἀπονεμήθηκε προσωπικὰ ἐδῶ στὴν Ἀθήνα σὲ ἐπίσημη τελετή.

Ἐκεῖνα ποὺ εἶναι βέβαια, εἶναι ἡ ἀκατάβλητη ἐργατικότητά του, ἡ φροντίδα του γιὰ τὴν δημιουργία στελεχῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἤδη ἐπανδρώσει τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἰσπανίας μὲ νέους ἄνδρες καὶ γυναῖκες ποὺ μελετοῦν καὶ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ φιλολογία. Στὸ σημεῖο αὐτό, συνεχίζει σὲ μεγάλη κλίμακα τὴν προσπάθεια τοῦ δασκάλου του Antonio Tovar, ποὺ ἦταν μεγάλος γλωσσολόγος καὶ ὁ 1ος Ἰσπανὸς φιλόλογος ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ τοῦ ἐπίσης σπουδαίου φιλόλογου καὶ φίλου τῆς Ἑλλάδος F. M. Galiano, ὁ ὁποῖος ὅμως πέθανε κάπως πρόωρα πρὶν τρία χρόνια.

Ἡ ἀγάπη τοῦ κ. R. A. γιὰ τὴν Ἑλλάδα διαφαίνεται καὶ ἀπὸ τοὺς τίτλους τῶν ἔργων του καὶ ἀπὸ τὶς συχνὲς ἐκδρομὲς ποὺ κάμνει μὲ τοὺς φοιτητές του σὲ ὅλους τοὺς ἐλληνικοὺς χώρους. Ὁ ἴδιος εἶναι ἓνας σεμνὸς ἄνθρωπος ποὺ ἀποφεύγει τὴν θορυβώδη προβολή, ἐπειδὴ μὲ τὸν ρυθμὸ τῆς ἐργατικότητάς του δὲν τοῦ μένει καιρὸς γι' αὐτήν.

Μὲ τὴν σύντομη αὐτὴν παρουσίαση καλωσωρίζω ἐκ μέρους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τὸν ἐκλεκτὸ συνάδελφο μὲ τὴν εὐχὴ νὰ συνεχίσει μὲ τὸν ἴδιο ζήλο καὶ τὴν ἴδια παραγωγικότητα τὸ γόνιμο ἔργο του.